

**Inventaris van de BWP/BSP-afdeling Wilrijk
(1938-1985)**

(S/1997/526, S/2010/545, S/2011/513)

Gert Van Overstraeten

INLEIDING

Omvang: 62 beschrijvingen, 12 archiefdozen

De archiefvormer

In 1912 werd een afdeling van de Werkersbond opgericht in Wilrijk, waar toen slechts een kleine kern van een dertigtal personen actief was. Onder de oprichters bevonden zich onder meer Willem Eekelers, Frans Van Dun, Emiel Lensclaes, Alex Spoor en Jef Vaes. De strijd van de socialisten in het katholieke Wilrijk was allesbehalve eenvoudig. Hoewel al sinds de eerste gemeenteraadsverkiezingen na de Eerste Wereldoorlog de eerste socialistische afgevaardigden in de gemeenteraad zetelden, duurde het uiteindelijk tot 1939 alvorens ze de oppositiebanken verlieten en in het schepencollege kwamen. Na de oorlog, in 1945, leverden ze de eerste – en meteen ook laatste – socialistische burgemeester van Wilrijk: Frans Van Dun. Al het daaropvolgende jaar werd de socialisten het burgemeestersambt alweer ontnomen. De BSP maakte tot 1959 wel verder deel uit van de meerderheid en deed dat terug vanaf 1965 tot de fusie met zeven andere gemeenten tot Stad Antwerpen, op 1 januari 1983. Naast Frans Van Dun namen in de naoorlogse Wilrijkse gemeentepolitiek vooral Henri Cornelis, Michel Wittock, Jozef Op de Beeck en Karel Lamoen een prominente plaats in.

Het archief

Het archief werd in 2011 opgehaald in het Volkshuis in Wilrijk. Het werd voornamelijk samengesteld door Fr. Henri Cornelis, secretaris van de BSP, gemeenteraadslid en plaatselijk correspondent voor *Volksgazet*. Een ander deel van het archief bevatte hoofdzakelijk de boekhouding, afkomstig van penningmeester Wim Van Dormael. Het archief werd verder aangevuld met verkiezingsmateriaal van enkele kleine schenkingen. De nummers 7-17 zijn niet ontsloten volgens de geldende archiefregels wegens tijdsgebrek.

Uitgelicht

Boeken, brochures en tijdschriften werden overgebracht naar de bibliotheek.

Verwijderd

Bewijsstukken bij de boekhouding; stortingsbewijzen, ontvangstbewijzen, facturen, rekeninguittreksels, leveringsbonnen ...

Artikels van Floris Prims in de *Gazet van Antwerpen* over de geschiedenis van Wilrijk, juli-december 1951, 1 omslag.

INVENTARIS

BWP-afdeling Wilrijk

1. Dossier betreffende de gemeenteraadsverkiezingen op 16 oktober 1938.
1938 1 pak
2. Bekendmaking voor 'Groot Gemengd Feestavond', met Socialistische Zangkring Kunst na Arbeid.
z.d. 1 stuk

BSP/SP-afdeling Wilrijk

Algemeen

Verslagen van de vergaderingen

3. Verslagen van de Algemene Vergadering.
1945-1946 2 stukken
4. Verslagen van de bestuursvergaderingen.
1945-1946 1 omslag
5. Verslagboek van de vergaderingen (van het bestuur en de algemene vergadering), met REK aanwezigheidslijst en lijst van de leden van het partijbestuur.
1949-1953 1 deel
6. Verslag van de vergadering van het buitengewoon Dagelijks Bestuur op 29 november 1950.
1950 1 stuk

Briefwisseling

- 7-17. Stukken inzake de werking en activiteiten, van BSP-afdeling Wilrijk en aangesloten groepen en kringen, vnl. ingekomen en uitgaande stukken.
1945-1952 2 omslagen en 8 pakken
7. 1945-46 1 omslag
8. 1945-1946 1 pak
(onderverdeeld in briefwisseling, omzendbrieven, Volksgazet, burgemeester, KV, arrondissementssecretaris, afdelingen en Wilrijk BSP)
9. 1947-1948 1 pak
(onderverdeeld in jaarverslagen, omzendbrieven, briefwisseling, afdelingen, college burgemeester en schepenen, Volksgazet, KV, arrondissementsfederatie en Wilrijk BSP)
10. 1948-1949 (vnl. 1949) 1 pak
(onderverdeeld in diversen, kerstfeest 1948, boekerij De Toekomst, college van burgemeesters en schepenen, de Roodborstjes, de Natuurvrienden en briefwisseling)
11. 1950 1 pak
- 12-14. 1951 1 omslag en 2 pakken
- 15-16. 1952 2 pakken
17. Ingekomen omzendbrieven, vnl. van arrondissementsfederatie Antwerpen.

	1945-1948	1 pak
18-20.	Ingekomen omzendbrieven, vnl. van arrondissementsfederatie Antwerpen, en uitgaande brieven aan de secretaris van de arrondissementsfederatie Antwerpen.
1949-1952	3 pakken
18.	1949-1950	
19.	1949-1951	
20.	1950-1952 (vnl. 1951-1952)	

II. Organisatie

21.	Adressenlijsten van de secretariaten en verantwoordelijken van de afdeling en kringen.
1960 en z.d. | 2 stukken |
|-----|--|-----------|

Bestuur

22.	Dossier inzake de verkiezing van het bestuur op 5 maart 1952.
1952 | 1 omslag |
|-----|---|----------|

Leden

23-24.	Stukken inzake ledenadministratie, vnl. inschrijvings/toetredingsformulieren.
1945-1952	1 omslag en 1 pak
23.	1945	1 omslag
24.	1946-1952	1 pak
25.	Omzendbrieven met de vraag tot aansluiting bij de partij, met toetredingsformulier in bijlage.
1953 en z.d.	2 stukken
26.	Tabel 'statistiek der leden' op 22 november 1950.
1950	1 stuk
27.	Ingekomen en uitgaande stukken inzake de uitsluiting van Josef Theys van de buurtkring Valaar wegens wangedrag bij de organisatie van en tijdens Valaar kermis.
1951	1 omslag
28.	Dossier inzake de oplossing van het geschil tussen Frans Van Dun en Juul Wittock wegens eerroof.
1951	1 omslag

Boekhouding en financiële verantwoording

29.	Financiële jaarverslagen.
1944-1970, 1972	1 omslag
30-39.	Stukken betreffende de boekhouding.
1944-1977	10 omslagen
30.	1944-1949	

- 31. 1950-1952
- 32. 1953-1957
- 33. 1958-1963
- 34. 1963-1965
- 35. 1966-1969
- 36. 1970-1972
- 37. 1973-1974
- 38. 1973-1976
- 39. 1977

III. Activiteiten

Verkiezingen

- 40. Stukken betreffende de verkiezingen.
1946, 1954, 1958, 1970, 1976, 1981-1982, 1985, z.d. 1 omslag
- 41. Dossier inzake de voorbereidingen van de wetgevende en provinciale verkiezingen op
26 juni 1949, vnl. door De Rode Voorwacht..
1949 1 omslag
- 42. Dossier betreffende de werking en activiteiten van het (propaganda-)Aktie-Comité ter
voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen in 1952.
1946, 1951-1952 en z.d. 1 omslag
- 43. Steunkaart der dekking van de verkiezingskosten.
z.d. 1 stuk
- 44. Verkiezingsdrukwerk voor de gemeenteraadsverkiezingen op 10 oktober 1982.
1982 1 omslag
- 45. Bestuursovereenkomst CVP-BSP voor de legislatuur 1971-1976, met aantekeningen.
[1971] 1 stuk

Vieringen

- 46. Dossier inzake de organisatie door het 'Huldigingscomité 1952' van de viering van
40-jarig bestaan van de partijafdeling (en de jubileumvieringen van de aanverwante
socialistische verenigingen).
1952 1 omslag

Publicaties

- 47. Socialistische Stem, Orgaan van de BSP Afdeling Wilrijk, met aantekening.
1975 1 stuk

Documentatie

- 48. Documentatie betreffende Frans Van Dun en Michel Wittock.
z.d. 1 omslag

H Cornelis

49. Handgeschreven 'Uittreksel uit het Register der Beraadslagingen van den Gemeenteraad' van de zitting van 11 feb. 1939.
1939 1 stuk
50. Stukken betreffende de gemeenteraad(-zittingen).
1940-1941 1 omslag
51. Verslag van de eerste gemeenteraadszitting van de nieuwe raad (na WOII).
[194.] 1 stuk
- 52-60. Stukken betreffende de gemeenteraad(-zittingen).
1944-1954 9 omslagen
52. 1944-1946
53. 1947
54. 1948
55. 1949
56. 1950
57. 1951
58. 1952
59. 1953
60. 1954
61. Verslag van de gang van zaken aan het aanwervingsbureel Tavernierskaai tijdens de week van 18 tem 24 januari 1948.
1948 1 stuk
62. Verslagboek van de vergaderingen van het Comiteit voor Hulp en Bevoorrading der Gemeente Wilrijk.
1940 1 stuk